

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoP/64/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613204698
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5613204698.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členov senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a JUDr. Romana Tichého vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti A. - W., nar. XX.XX.XXXX a O., nar. X.X.XXXX, obidve bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, deti rodičov, matky: O. A., nar. X.X.XXXX, bytom T. N., S. XXX/XX a otca: W. A., nar. XX.X.XXXX, bytom T. A., N. S. XXX/XX, o návrhu otca na zníženie výživného, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 13.6.2013, sp. zn. 10P 31/2013-43, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í tak, že návrh otca na zníženie výživného z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd znížil výživné otca na maloletého W. a na maloletú O. zo sumy 100 eur mesačne na sumu 70 eur mesačne, na každé dieťa, od 25.4.2013. Vo zvyšnej časti návrh otca na zníženie výživného zamietol. Vchádzal zo skutkového zistenia, že naposledy o výživnom otca na maloleté deti bolo rozhodované rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 24.2.2009 č.k. 4C/161/2008-44, ktorým bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené. V tomto konaní bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej sa otec zaviazal platiť výživné na obidve deti po 100 eur mesačne. V čase posledného rozhodovania súd o výživnom maloletý W. navštevoval materskú školu a maloletá O. bola s matkou doma. Matka bola na rodičovskej dovolenke a poberala rodičovský príspevok vo výške 151,36 eur mesačne. Otec bol živnostník, živnosť nevykonával. Vrátil sa z výkonu práce v zahraničí, v čase uzavretia dohody nemal žiaden príjem, čo však deklaroval, že výživné vo výške 100 eur si plniť bude. Matka v súčasnej dobe pracuje ako opatrovatelka v zahraničí s čistým mesačným príjmom 480 eur (630 eur mesačne čistý, od ktorého súd odpočítal pomernú výšku výdavkov vo výške 150 eur mesačne). Otec v súčasnej dobe vykonáva podnikanie, na základe živnostenského oprávnenia, pričom v roku 2012 predstavovala priemerný výška jeho čistého mesačného príjmu z výkonu živnosti 224,41 eur. Nie je poberateľom dávok v hmotnej núdzi, ani štátnych sociálnych dávok, nie je evidovaný v evidenciách uchádzačov o zamestnanie. Dňa 9.9.2011 mu pribudla vyživovacia povinnosť k maloletej A. A., zo vzťahu so súčasnou priateľkou. Na základe takto zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného je čiastočne dôvodný. K podstatnej zmene pomerov došlo na strane otca, u ktorého podstatným spôsobom poklesli jeho príjmy a súčasne mu pribudla vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu. V čase posledného rozhodovania súdu síce už otec nepracoval v zahraničí, avšak podľa jeho tvrdení, mal ešte prostriedky z výkonu práce v zahraničí. V súčasnosti síce otec má živnostenské oprávnenie, avšak príjmy mu z výkonu živnosti neplynú, z dôvodu nedostatku práce. Od posledného rozhodnutia súdu sa zmenili podstatným spôsobom aj pomery na strane maloletých detí, nakoľko obe nastúpili do základnej školy, s čím súvisí zvýšenie výdavkov na ich výživu. Je však potrebné

uviesť, že ani na jedno z detí iné ako bežné výdavky nevznikajú, keďže deti nenavštevujú školskú družinu, nestravujú sa v škole, obe sú zdravé a nevenujú sa ani záujmovej činnosti. Počet vyživovacích povinností u matky sa nezmenil. Otcovi pribudla vyživovacia povinnosť k maloletej A. A., nar. X. X. XXXX. Pri posudzovaní schopností a možností otca súd vychádzal z výšky minimálnej mzdy, ktorú by otec mohol poberať, ak by sa zamestnal v pracovnom pomere. Otec v podnikateľskej činnosti v priebehu roku 2013 nepoberal žiaden príjem, v roku 2012 jeho priemerný mesačný príjem nedosahoval ani výšku minimálnej mzdy. Pokiaľ výkon živnosti znemožňuje otcovi plniť si vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom v dostatočnom rozsahu, má otec možnosť výkon živnosti pozastaviť, prípadne výkon živnosti ukončiť. Pokiaľ otec však minimálne pol roka nepoberá žiaden príjem, neučinil žiadne úkony v súvislosti s výkonom živnostenského oprávnenia, v dôsledku toho nemohlo dôjsť ani k jeho zaevidovaniu v evidencii uchádzačov o zamestnanie a prípadnému uplatneniu zákonných nárokov aspoň na dávky v hmotnej núdzi. Takéto správanie otca nemôže byť hodnotené na úkor maloletých detí. Vychádzajúc z týchto okolností potom dospel k záveru, že je dôvodné znížiť výživné otca na obe maloleté deti na sumu 70 eur mesačne.

Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podala odvolanie matka. Uviedla, že aj podľa súčasnej súdnej praxe (poukazujúc na rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo 39/2001 zo dňa 26.7.) zmena pomerov kvalifikovaná v zmysle podmienok uvedených v § 78 ods. 1 Zákona o rodine u otca nenastala. Otec môže využiť svoje subjektívne vlastnosti a praktické skúsenosti, aby mohol a môže organizovať svoje podnikateľské aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť vyživovaciu povinnosť voči deťom v doterajšom rozsahu. Otec okrem platenia výživného, iným spôsobom na výchove a výžive maloletých detí sa nepodieľa, nezaujíma sa o ne a finančne ich nijako nepodporuje. S deťmi sa stretáva raz za rok, cez obdobie prázdnin, a to len vtedy, keď jeho rodičia odcestujú na dovolenku do zahraničia. Obidve deti sú školopovinné a vo svojom veku si vyžadujú čoraz vyššie finančné náklady, nielen na výživu, ošatenie ale aj na školské pomôcky, pričom doposiaľ určené výživné nepostačuje ani na to, aby navštevovali školskú jedáleň, družinu, alebo záujmové krúžky. Preto v tejto súvislosti vidí skôr predpoklady na zvýšenie výživného, než na jeho zníženie, ako o tom rozhodol prvostupňový súd. V súčasnej dobe býva o svojich rodičov, po zrušení svojej živnosti zostala 9 mesiacov bez príjmu, pričom toto finančné náročné obdobie sa jej podarilo preklenúť len vďaka pomoci jej rodičov. V súčasnej dobe pracuje v Rakúsku ako opatrovatelka a jej mesačný príjem činí 630 eur, pričom z tohto príjmu odvádza zdravotné poistenie, štvrťročne vo výške 450 eur, platí cestovné vo výške 74 eur, prispieva na domácnosť a bývanie svojim rodičom sumou 200 eur mesačne. Postupne sa snaží splácať dlhy bývalého manžela. V súčasnom období jej agentúra oznámila, že klientka, o ktorú sa má starať, je hospitalizovaná, pričom náhradnú prácu jej agentúra neposkytla. Žiadala rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že otec bude platiť výživné na obidve deti vo výške 100 eur mesačne na každé dieťa.

Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že pomery otca sa zmenili v tom, že mu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť. Otec prezentuje snahu o získanie zamestnania a zabezpečenie si príjmu, no jeho aktivita je nedostatočná. Vzhľadom k tomu, že má vyživovaciu povinnosť k trom maloletým deťom, k splneniu tejto povinnosti by mal pristupovať zodpovedne.

Otec vo vyjadrení podanému odvolaniu žiadal rozsudok okresného súdu ako správny potvrdiť.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania proti rozsudku, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 201, § 204 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1, ods. 2 písm. a/ O.s.p., ktorý podľa § 220 O.s.p. zmenil z nasledovných dôvodov:

Zmenu pomerov v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine je možné definovať ako taký stav, ktorý je odlišný od stavu, ktorý bol rozhodujúci pri pôvodnom (predchádzajúcom) rozhodovaní. Zásadne sa musí jednať o zmenu závažnejšieho charakteru, t.j. o podstatnú zmenu.

Pri stanovovaní rozsahu vyživovacej povinnosti je nutné vychádzať predovšetkým z možností a schopností rodičov. Možnosti sú chápané ako objektívna kategória, a schopnosti ako subjektívna kategória. Konkrétne je nutné zohľadniť vek, zdravotný, vzdelanie, manuálnu zručnosť, pracovné návyky a pracovné skúsenosti, flexibilitu, adaptabilnosť, sociálnu nezrelosť povinného rodiča, nepriaznivú situáciu na trhu práce, vysokú nezamestnanosť v regióne a pod. Rozsah vyživovacej povinnosti je podmienený vedľa možností, schopností a majetkových pomerov, taktiež odôvodnenými potrebami dieťaťa. Miera potrieb dieťaťa je závislá od jeho veku, zdravotného stavu, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu prípravy na budúce povolanie, záľub a záujmov, skutočnosti, či žijú s rodičmi, iné potreby ktoré má dieťa útleho veku a iné dieťa, v čase školskej prípravy, dospievania alebo v štádiu vysokoškolačka. Pri skúmaní potrieb dieťaťa je nutné vziať do úvahy nielen potreby obvyklé, pravidelne sa vyskytujúce, ale aj potreby vyskytujúce sa za dlhšie časové obdobie.

Okresný súd v prejednávanej veci riadne zistil skutkový stav, ale skutkové okolnosti spôsobom vedeným v § 132 O.s.p., vo vzťahu k podmienkam uvedeným v § 75 ods. 1, § 78 od. 1, a § 62 ods. 1,2,4,5 Zákona o rodine, nesprávne vyhodnotil. Pri skúmaní predpokladov uvedených v § 78 ods. 1 Zákona o rodine, bolo povinnosťou okresného súdu hodnotiť, či od posledného rozhodovania súdu došlo v možnostiach a schopnostiach a v majetkových pomeroch k podstatnej zmene nielen u povinného rodiča, ale aj u oprávneného rodiča, ako aj v odôvodnených potrebách obidvoch maloletých detí. Na strane otca jedinou okolnosťou, ktorú možno považovať za podstatnú zmenu pomerov, možno považovať narodenie maloletej A. A. dňa 9.9.2011, vo vzťahu ku ktorej otcovi pribudla vyživovacia povinnosť. Z výsledkov vykonaného dokazovania okresným súdom však nevyplýva, že by sa zmenili možnosti a schopnosti otca, od času posledného rozhodovania o výživnom na maloletej deti. Je v možnostiach (objektívne) ako aj v schopnostiach (subjektívne) otca dosahovať príjem, nakoľko podľa výpisu zo živnostenského registra, od 27.1.2004 vykonáva živnosť v obore murárske a obkladačské práce, omietkarské, štukatérske práce, obkladanie stien, kladenie dlážkových krytín, montáž sadrokartónových systémov, pomocné práce na stavbe, kopáčske práce, búracie a zemné práce, obchod s tovarom všetkého druhu v rozsahu voľných živností, sprostredkovateľská činnosť v rozsahu voľných živností. Otec v priebehu konania pred prvostupňovým súdom nedeclaroval a nepreukázal, na základe akých skutkových okolností v súčasnej dobe nedosahuje žiaden príjem (napr. zo zdravotných dôvodov, nedostatok príležitostí na trhu práce a pod.), pričom do súčasnej doby výkon živnosti ani nepozastavil ani ho nezrušil, napriek tomu, že musí si plniť odvodové povinnosti voči štátu a taktiež deklaruje výdavky na bývanie. Otec tým, že nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, i keď deklaruje, že žiadne iné zamestnanie a príjem nemá, možno vyhodnotiť ako situáciu, keď otec ani na základe štátom vytvorených podmienok na trhu práce sa nesnaží si zabezpečiť si zamestnanie adekvátne jeho získanému vzdelaniu, pracovným návykom a pracovným skúsenostiam s prihliadnutím na vek, zdravotný stav a pod.

Krajský súd na rozdiel od okresného súdu potom vyvodil, že je v možnostiach a schopnostiach otca platiť doposiaľ určené výživné na obidve deti vo výške 100 eur mesačne. Otcovi síce od posledného rozhodovania súdu pribudla vyživovacia povinnosť k maloletej A. A., na druhej strane je potrebné konštatovať, že od posledného rozhodovania súdu sa podstatne zvýšili odôvodnené potreby na strane maloletého W. a maloletej O., ktorí v súčasnej dobe navštevujú základný stupeň základnej školy, čím sa matke podstatne zvýšili výdavky na obidve deti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, krajský súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že návrh otca na zníženie výživného na maloleté deti ako nedôvodný zamietol.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 224 ods.2 v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.